

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra De, der tog hjemmefra

Citation: Larsen, Karl: "De, der tog hjemmefra 3: Bedre Folks Børn. Cand.phil.'en, Farmaceuten, Boghandleren", i Larsen, Karl: *De, der tog hjemmefra 3: Bedre Folks Børn. Cand.phil.'en, Farmaceuten, Boghandleren*, Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, 1912-1914, s. 115. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_14-shoot-idm140082306545536/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: De, der tog hjemmefra 3: Bedre Folks Børn. Cand.phil.'en, Farmaceuten, Boghandleren

aarets Begyndelse d. 5. September til dets Slutning ved Sommerferiens Indtræden den 1. Juni.

Et Brev af 24. Oktober til Forældrene giver et fyldigt Billede af Aages og hans Hustrus Arbejde og af deres Stemning efter et Par Maaneders Virksomhed i den lille By paa Landet:

„Der var en lille By — —

Nu kommer den drastiske Beskrivelse.

Tænk Jer Herning 25 Gange formindsket og mindst 25 Gange saa prosaisk. Stationsbygningen er som et middelstort Das og Kirken er som en Lade med højst Plads til 50 Mennesker. Altertavlen er et 5-Øres Glansbillede forestillende Kristus i Skyen; Døbefonten er et Blomsterglas; (jeg har overværet 2 Daabshandlinger); Menigheden sidder paa Skolebænke og Malkestole, og Orgelet har Brystsyge. Da jeg i sin Tid søgte Pladsen her og fremstillede mig for the secretary for the schoolboard [*Sekretæren i Skoleraadet*], blev jeg højst forbavset ved at se en lille, fed, snavset Øltysker med kolossal Mave, siddende dovent i en Lænestol, myrdende Fluor med en enorm Fluesmække. Det var „Doktoren“, en forhenværende Cirkusberider og „Tramp“. Dette er Byens mægtigste Mand, der sammen med to Bondemænd har med det lokale Skolevæsen at gøre og som engagerer Læreren.

Da jeg havde taget min Eksamen, kunde jeg gøre et af to, enten søge ud paa Landet og faa 20 Maaneders Erfaring og saa tage et Efterkursus paa Universitetet, eller ogsaa søge Plads som Vikar paa en

Latinskole 1 Aar uden Løn. Da jeg ikke godt kunde gaa uden Penge et helt Aar, havde jeg altsaa intet Valg, og jeg fortryder det absolut ikke. Herude sparer vi hver Maaned i 8 Maaneder c. 50 Dl., hvad vi aldrig vilde kunne i Danmark eller her i en By. Vi er jo slemt paa Knæene efter min Studietid og maa absolut spare; skulde gerne næste Juni have c. 500 Dl. i Banken; men morsomt er her ikke, vi er 30 miles fra Byen, og det koster Dl. 1.⁰⁰ at gaa derind og tilbage igen. Adspredelser har vi ingen af, og for Astrid er det en haard Tørn, livlig som hun er . . . Jeg selv er meget vel tilfreds og befinder mig udmærket vel ved denne sunde Blanding af aandeligt og legemligt Arbejde; jeg tilbringer her den lykkeligste Periode i min Amerikatilværelse. Mit Liv gaar aldeles paa Klokkeslet efter et Skema, den ene Dag absolut som den anden, men jeg holder af mit Arbejde paa Skolen og har fuldt op at gøre dér, og i min Fritid kan jeg dyrke min Yndlingsbeskæftigelse, at læse Latin; jeg studerer for Tiden Plautus' Komedier. Jeg nyder rigtigt denne stille Tilværelse med mine kære Bøger, Bogorm som jeg er, men for Astrid er Livet trist. Vi deltager i al den Selskabelighed, her er, men det morer os ikke, og jeg gaar i Kirke (tysk Prædiken) næsten hver Søndag. Herude sidder hver Mand i sin lille Krog og grabber til sig, alt hvad han kan; her er Drik og Daarlighed og Sladder . . .; men Astrid og jeg har skabt os en fuldstændig lille Idyl, og skønt vore Møbler ikke er kostbare, har vi det hyggeligst og renligst af alle . . .

Hver Morgen er jeg oppe Kl. 6, mens A. sover

til Kl. 7. Jeg piller Kaalorme af Tomaterne og fodrer Hønsene med dem og Grønt og Korn og gør Ild paa Komfuret . . . Vi kan leve saa billigt, fordi vi har saa mange Grøntsager. Kød kan ikke faas i Byen eller gaar til „Købstaden“ 6 miles herfra . . . Vi har Salat, Radiser, Turnips, Ærter, Gulerødder, Agurker, Kaal osv., d. v. s. vi har saaet det, men det gror ikke saa godt, før Regnen kommer, skønt vi vander hver Aften. Sandheden er jo, hvad I bør fortælle, hvis I hører Folk ønske at tage til California, at dette saa overreklamerede, som et Paradis skildrede, Land er en Ørken, hvor intet vilde kunne gro uden evindelig Vanding. Nu har vi ikke haft Regn siden April, og vi lider skrækkeligt under Tørken; da vi kom herud i Juli, troede vi, vi skulde gaa fra Snøvsen af Hede og Fluer, vor Have var aldeles udtørret og fuld af knastørt Ukrudt, og Huset var en Svinesti; nu har vi efter meget Slid faaet Huset overordentlig nydeligt, og Haven er rigtig smuk. I skal snart faa Fotografi af Huset, som Astrid har taget. — Jeg føler, at jeg ikke skriver saa korrekt Dansk mere; det kommer af, at jeg taler Engelsk næsten hele Dagen. I maa undskylde . . . I gør Jer ingen Begreb om, hvilken vanskelig Stilling, jeg har her, men det interesserer mig levende, og Børnene gør gode Fremskridt. Skolen er i Vanry, og Børnene meget forsømte, fordi de to forrige Lærere var ligeglade og gik paa Kroen. Børnene gjorde kun, hvad de havde Lyst til, og de er endnu meget vilde og raa, som de jo kan være paa Landet . . . Jeg er desværre nødt til at lange Lus-singer ud, og af og til maa jeg bruge en Hundepisk-

jeg hader dette Prygleri og søger at tage dem med det gode, og Skolen er allerede gaaet langt fremad; jeg kan forstaa paa alt, at i de sidste to Aar har Tilstanden været kaotisk. Jeg har en Del Hjemmearbejde med at holde Skolens Protokoller og Stilleretning men har meget Oidium. Guderne maa vide hvorfor, men over hele Amerika er alle Skolerne lukkede hver Lørdag hele Dagen. Vi har mange Helligdage, i December 14 Dages Juleferie. 1ste Juli udløber min Kontrakt, og i Sommermaanederne faar jeg selvfølgelig intet. — Men nu mit Arbejde i Skolen. Kan I tænke Jer 45 Børn, Drengene og Piger i et eneste Rum, fordelt i 8 Klasser, alle urolige, skrabende med Fødderne, hviskende, sludrende, lavende Spilopper etc. Og saa paa Engelsk! I Begyndelsen var det ved at rende rundt for mig. Jeg kan gennemsnitlig kun ofre 10 Minutter paa hvert Fag til hver Klasse, og jeg har Klasser paa 10 Børn. Selvfølgelig har jeg for mange Børn, burde ikke have mere end 30. Men det er et fattigt Distrikt, kun rigt paa Unger. Heldigvis kan jeg sende de tre mindste Klasser hjem Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Jeg har dekoreret Skolen med Flag og Grønt og friske Blomster hver Dag; søger at vække deres Skønhedssans og faa dem til at holde af Skolen. Der er adskillige opvakte og lærelystne Børn, som holder af mig og af at gaa i Skole, og de urolige Elementer sender jeg af og til hjem til Klø hos Fædrene, naar de bliver for slemme. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ ringer jeg for første Gang, og Kl. 9 marcherer de ind til Orgelmusik. Saa har jeg Time til 10⁴⁰. Fra 10⁴⁰ til Kl. 11 Frikvarter og Undervisning til Kl. 12. Fra 12 til 1 Middagspavse. Undervisning fra Kl. 1 til 2⁴⁰.

Prikvarter fra 2⁴⁰ til 3 og Time Kl. 3 til 4. Jeg underviser i Læsning, Stavning, Skrivning, Stil, Historie, Geografi, Naturhistorie, Tegning, Musik, Grammatik og Civics (om det borgerlige Livs Institutioner). Børnene er meget uvidende sammenlignet med danske Børn i samme Alder, og de har det altfor godt, de har ingen Lektier hjemme, læser paa Skolen. Jeg maa sande, at de danske og tyske Skoler er de bedste i Verden, og jeg er stolt af at være dansk. Vi Danske staar i Kultur og Lærdom himmelhøjt over Amerikanerne . . .“

Aage er i sin Lærervirksomhed vendt tilbage til en bestemt foreskrevet, regelmæssigt fortløbende Gerning som den, han i sine Skoleaar fandt sig saa udmærket til Rette i. Ligesom dengang benytter han sin Fritid til den Læsning, der særligt interesserer ham; han fuldender den i Berkeley paabegyndte Oversættelse af Petronius og oversætter videre nogle af Plautus' Komedier og Apolejus' satiriske Roman „Det gyldne Æsel“, skriver for en stor Del Manuskripterne fint og pertentligt rent. Han fremhæver ofte den Ro, Fred og Hygge, han finder hos sin Hustru og i sit Hjem. „Jeg gennemlever her min lykkeligste Tid i Amerika,“ gentager han i Brev af 31. Decbr. til sin Broder, Erik.

Men — der er et meget stort Men. Det hele aandelige Luftlag i Amerika bliver det Aage umuligt at vænne sig til og saa meget mindre, jo mere Tid og Ro han nu faar til stadigt aandeligt Arbejde. „Dette Land,“ hedder det videre i samme Brev til Broderen, „er et Paradis for Indremissionsmænd, og man bliver saa kedelig